

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE RAADSVRAGEN 2024, NUMMER 189

Datum	21 januari 2025
Van	College B&W
Behandeld door	Donovan Karamat Ali
Doorkiesnummer	14030
E-mailadres	d.ali@utrecht.nl
Kenmerk	30112248
Beleidsveld	Personeel en Organisatie

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de schriftelijke raadsragen jaargang 2024 nummer 189 van Cees Bos (SBU) van 12 november 2024 over 'Zonder inzicht geen uitzicht op goede cameratoezicht'. De gestelde vragen zijn onderaan bijgevoegd.

Vraag 1

Hoe komt de gemeente aan deze geregistreerde informatie?

Antwoord 1

Het Utrechtse openbare cameraregister bestaat uit zowel camera's die in gemeentelijk beheer zijn als private camera's die door bewoners en/of ondernemers zijn aangemeld. De relevante informatie van de gemeentelijke camera's wordt bijgehouden in onze informatiesystemen. Bewoners en ondernemers kunnen private camera's aanmelden voor het [Utrechtse openbare cameraregister](#). Dit is echter op vrijwillige basis en wij kunnen onze bewoners en ondernemers niet verplichten om deze private camera's aan te melden voor het cameraregister. Wanneer de benodigde informatie van een private camera aanwezig is bij de aanmelding, wordt deze opgenomen in het Utrechtse openbare cameraregister.

Vraag 2

Wat kan er gezegd worden over deze camera's, het zicht, zijn dit camera's die zicht hebben op openbare ruimte of ruimte rondom een pand. Graag uitgesplitst.

Antwoord 2

In het Utrechtse openbare cameraregister staat bij de gemeentelijke en private camera's per camera weergegeven voor welk doel deze gebruikt wordt. Bij de gemeentelijke camera's staat meer specifieke informatie bij de omschrijving weergegeven over de toepassing van de betreffende camera.

Vraag 3

Voor wat betreft de geregistreerde gemeentelijke en politiecamera's valt het ons op dat niet alle camera's (bijvoorbeeld toegangscamera's of camera's bij loketten) zijn opgenomen in het Utrechtse cameraregister, terwijl ze zicht hebben op personen of inzicht kunnen geven in persoonsgegevens.

Waarom zijn deze camera's (die onder de AVG vallen) niet opgenomen in het Utrechtse cameraregister? Kan het college deze alsnog opnemen in het register?

Antwoord 3

We gaan verkennen of private camera's wel of niet onderdeel dienen uit te maken van het Utrechtse openbare cameraregister. Deze verkenning zal eind Q2 2025 zijn afgerond. Op dit moment staat er geen compleet overzicht van Utrechtse private camera's in het Utrechtse openbare cameraregister. De gemeente heeft namelijk geen taak bij de handhaving van private camera's. De bevoegdheid voor het handhaven van de privacywet bij private camera's ligt bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Vanwege deze scope maken politiecamera's dus niet standaard onderdeel uit van het Utrechtse openbare cameraregister. De aanmelding van private camera's door bewoners en/of ondernemers in het Utrechtse cameraregister, gebeurt op vrijwillige basis en garandeert geen compleet beeld van private camera's in Utrecht.

De huidige praktijk laat zien dat bewoners en ondernemers hun private camera bijna niet aanmelden bij het Utrechtse openbare cameraregister. De private camera's op de Utrechtse bedrijventerreinen (78 stuks) zijn de enige private camera's die momenteel deel uitmaken van het cameraregister. Het cameraregister van de Politie biedt bijvoorbeeld een veel beter en completer inzicht voor wat betreft private camera's in Utrecht.

Vraag 4

Hoeveel van de gemeentelijk geregistreerde camera's kan worden ingezet ter verkrijging van informatie over personen of persoonsgegevens?

Antwoord 4

Een camera is een beeldsensor die informatie registreert in de openbare ruimte. En daarmee dus ook informatie van personen. Dus feitelijk kunnen alle gemeentelijke camera's worden ingezet worden ter verkrijging van informatie over personen of persoonsgegevens. Afhankelijk van de wettelijke grondslag bij de toepassing van camera's wordt er wel of geen informatie over personen of persoonsgegevens verkregen. Bij de Openbare Orde en Veiligheid camera's is dit bijvoorbeeld wel het geval, maar bij de camera's die worden ingezet voor verkeersonderzoeken is dat niet het geval.

Omdat privacy in Utrecht hoog in het vaandel staat, worden Utrechtse camera's uiteraard volgens de wettelijke privacy vereisten (Algemene Verordening Gegevensbescherming) toegepast. Voor de toepassing van elke gemeentelijke camera geldt dat hier een succesvolle privacy toets aan ten grondslag ligt. Bij de toepassing van de Openbare Orde en Veiligheid camera's geven we uitvoering aan de Wet Politiegegevens (WPG).

Vraag 5

Wordt er toezicht gehouden op het aanwezig zijn van duidelijke informatie over cameratoezicht op plekken waar camera's hangen?

Antwoord 5

Camera's die worden ingezet voor het handhaven van de openbare orde worden door de gemeente kenbaar gemaakt met een aanwijzingsbesluit op mijn overheid.nl. Daarnaast worden er borden opgehangen in de gebieden waar de gemeentelijke camera's inzet voor het handhaven van de openbare orde. Bewoners krijgen bij de plaatsing van tijdelijke gemeentelijke openbare orde camera's een wijkbericht in de brievenbus waarin wordt uitgelegd waarom de camera's worden geplaatst, wat er met de beelden gebeurt en wanneer de camera's weer worden verwijderd. De gemeentelijke openbare orde camera's bevatten ook stickers met een QR-code die verwijst naar de website www.utrecht.nl/cameratoezicht.

Vraag 6

Is het college het met de fractie van Stadsbelang Utrecht eens, dat als we spreken over het verkrijgen van informatie over personen en persoonsgegevens, we niet alleen moeten spreken over de 91 gemeentelijke camera's (ten behoeve van de openbare orde en veiligheid)? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Nee, omdat we binnen de gemeentelijke bevoegdheid voor het handhaven van de openbare orde en veiligheid alleen gebruik maken van de 91 gemeentelijke camera's. De toepassing van private camera's valt niet onder de gemeentelijke bevoegdheid.

Vraag 7

Graag ontvangen wij transparante geactualiseerde cijfers bij de beantwoording van voorgaande vragen. Daarnaast correctie binnen ons cameraregister alsook verwerking in de geodatakaart.

Antwoord 7

De informatie uit het cameraregister komt inmiddels weer volledig overeen met de informatie op de geodatakaart van het cameraregister. Het verschil in aantallen geregistreerde private camera's tussen de gemeente en de Politie, is te verklaren doordat de Politie wel een duidelijk belang heeft bij deze private camera's. De beelden van deze private camera's kunnen van waarde zijn voor de werkzaamheden van de Politie, zoals het oplossen van strafrechtelijk onderzoek. Daarom is het voor de Politie van belang om een compleet overzicht van private camera's te hebben. Ook hier geldt dat aanmelding van de private camera's plaatsvindt op vrijwillige basis. De gemeente heeft geen bevoegdheid bij private camera's. In het Utrechtse openbare cameraregister kunnen bewoners vrijwillig een private camera aanmelden.

Het Utrechtse openbare cameraregister wordt minimaal maandelijks geactualiseerd. Met als resultaat dat nieuwe, gewijzigde of verwijderde camera's ook direct zichtbaar zijn op de geodatakaart van Utrechtse camera's. Wanneer er concrete aanleiding is om deze frequenter te actualiseren, vindt dat in overleg plaats met de direct betrokkenen binnen de gemeente. Dit is bijvoorbeeld het geval bij een verkeersonderzoek met een korte doorlooptijd. Daarbij vinden we het van belang dat bewoners tijdig en volledig worden geïnformeerd waar en hoe camera's worden toegepast bij het betreffende verkeersonderzoek.

Vraag 8

Heeft het college zicht op het aantal camera's op NS-stations in Utrecht en kan zij aangeven of deze camera's onder de AVG vallen? Zo nee, wil het college dan in contact treden met de NS om een beter zicht te krijgen op het aantal camera's en de locaties van plaatsing van deze camera's die vallen onder de AVG? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kunnen deze camera's dan vervolgens worden opgenomen worden in het Utrechtse cameraregister?

Antwoord 8

Zoals gezegd bij de beantwoording van vraag 3, starten we een verkenning naar de juiste scope en inhoud van het Utrechtse openbare cameraregister, met daarbij specifieke aandacht voor private camera's. De uitkomsten van deze verkenning zijn bepalend voor het wel of niet proactief afstemmen met bedrijven over diens private camera's.

Tussen Jaarbeurs, Qbuzz, politie, gemeente, provincie, Klépierre en de NS is al jaren sprake van een samenwerking die is vastgelegd in een toezichtsarrangement. Indien nodig kunnen rechtstreekse- en opgenomen camerabeelden worden verstrekt aan de politie. De verantwoording voor de verwerking van de persoonsgegevens ligt bij de eigenaar van de camera. De verwerking van de beelden valt onder de AVG. Op het moment dat de politie de gegevens ontvangt vallen de gegevens onder de WPG. Uitzondering hierop zijn de openbare orde camera's van de gemeente. De verwerking van die beelden valt direct onder de WPG.

Vraag 9

Zijn er nog andere grote bedrijven met geïnstalleerde vaste camera's in Utrecht? Heeft het college daar zicht op en kan zij aangeven of deze camera's onder de AVG vallen? Zo nee, wil het college dan in contact treden met deze bedrijven om een beter zicht te krijgen op het aantal camera's en de locaties van plaatsing van deze camera's die vallen onder de AVG? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kunnen deze camera's dan vervolgens worden opgenomen worden in het Utrechtse cameraregister?

Antwoord 9

Zie de beantwoording van vraag 8 in de eerste alinea.

Vraag 10

Heeft het college zicht op de aanbieders van objectbeveiliging, de beveiligde objecten, de camera's en of deze camera's onder de AVG vallen? Zo nee, wil het college dan in contact treden met deze bedrijven om een beter zicht te krijgen op het aantal camera's en de locaties van plaatsing van deze camera's die vallen onder de AVG? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kunnen deze camera's dan vervolgens worden opgenomen worden in het Utrechtse cameraregister?

Antwoord 10

Zie de beantwoording van vraag 8 in de eerste alinea.

Vraag 11

Kan het college deze camera's opnemen in Utrechtse cameraregister? Zo nee waarom niet?

Vraag 12

Heeft het college zicht op de aanbieders van dergelijke deurbellen?

Vraag 13

Kan het college in contact treden met deze bedrijven om een beter zicht te krijgen op het aantal camera's in Utrecht en de locaties hiervan? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kunnen deze camera's dan opgenomen worden in het Utrechtse cameraregister?

Antwoord 11, 12 en 13

Zie de beantwoording van vraag 8 in de eerste alinea.

Vraag 14

Graag een reactie van het college.

Antwoord 14

Het Utrechtse openbare cameraregister biedt waardevolle informatie, voor wat betreft de toepassing van de gemeentelijke camera's. Zo is te zien waar en wanneer gemeentelijke camera's worden ingezet ten behoeve van de openbare orde en veiligheid, verkeersonderzoeken en het handhaven van de milieuzone. Uit onze gemeentelijke cijfers zien we dat het Utrechtse openbare cameraregister regelmatig wordt geraadpleegd. Het schrappen van het Utrechtse openbare cameraregister is daarom niet aan de orde. Zoals gezegd worden de resultaten van de verkenning met betrekking tot het cameraregister eind Q2 2025 aan de raad gepresenteerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Schriftelijke vragen: Zonder inzicht geen uitzicht op goede cameratoezicht.

Utrecht, 12-11-2024

Ondernemers en burgers beschermen zichzelf en hun eigendom met camera's. Dit is privaat cameratoezicht. De overheid zet cameratoezicht in om de veiligheid in de openbare ruimte te handhaven. Bijvoorbeeld in een uitgaans- of winkelgebied. Dit is publiek cameratoezicht. Camera's zijn bijna onderdeel van ons leven geworden. Aantallen zijn lastig te noemen, maar in Nederland loopt het in de miljoenen. Bij onraad kan door cameratoezicht snel worden ingegrepen. Ook helpen camerabeelden bij het voorkomen van criminaliteit en opsporen van criminelen. Deze beelden kunnen bewijsmateriaal leveren.

Uit het Utrechtse cameraregister blijkt dat de gemeente 330 publieke en private camera's heeft geregistreerd, waarvan 78 camera's van bedrijven. Op de geodatakaart zijn er 260 zichtbaar gemaakt.

Stadsbelang Utrecht heeft de volgende vragen:

1. Hoe komt de gemeente aan deze geregistreerde informatie?
2. Wat kan er gezegd worden over deze camera's, het zicht, zijn dit camera's die zicht hebben op openbare ruimte of ruimte rondom een pand. Graag uitgesplitst.

Ten behoeve van het opsporen van verdachten is het verkrijgen van informatie over deze personen of herleidbare persoonsgegevens van deze verdachten of getuigen nuttig. Camera's en camerabeelden kunnen hiervoor worden ingezet. Dergelijke camera's vallen onder de AVG.

3. Voor wat betreft de geregistreerde gemeentelijke en politiecamera's valt het ons op dat niet alle camera's (bijvoorbeeld toegangscamera's of camera's bij loketten) zijn opgenomen in het Utrechtse cameraregister, terwijl ze zicht hebben op personen of inzicht kunnen geven in persoonsgegevens. Waarom zijn deze camera's (die onder de AVG vallen) niet opgenomen in het Utrechtse cameraregister? Kan het college deze alsnog opnemen in het register?
4. Hoeveel van de gemeentelijk geregistreerde camera's kan worden ingezet ter verkrijging van informatie over personen of persoonsgegevens?

Op grond van de Gemeentewet moet de aanwezigheid van camera's op duidelijke wijze kenbaar zijn voor iedereen die het gebied betreedt waar het cameratoezicht plaatsvindt. De gemeente kan bijvoorbeeld een bord ophangen dat mensen informeert over het cameratoezicht.

5. Wordt er toezicht gehouden op het aanwezig zijn van duidelijke informatie over cameratoezicht op plekken waar camera's hangen?
6. Is het college het met de fractie van Stadsbelang Utrecht eens, dat als we spreken over het verkrijgen van informatie over personen en persoonsgegevens, we niet alleen moeten spreken over de 91 gemeentelijke camera's (ten behoeve van de openbare orde en veiligheid)? Zo nee, waarom niet?

De politie heeft een ander cameraregister als die van de gemeente. Er zijn behoorlijke verschillen.

Camera's in Utrecht	kaart	Tabellen	Informatie
	Gemeente	gemeente	politie
Bedrijfscamera's	71	78	4545
Particuliere camera's			519
Handhaving	41	41	75
Handhaving roulerend		6	16
Openbare orde en veiligheid	78	77	
Openbare orde en veiligheid FC Utrecht		3	
Operationeel beheer van goederen		4	
Velig gebruik brug	8	8	
Visuele inspectie afwikkeling brug	13	13	
Tuynnelbeheer Stadsbaantunnel	1	46	
Handhaving geslotenverklaring Domplein	2	2	
Centraal toezicht openbaar vervoer	17	17	
Bescherming personen en eigendommen	35	35	
Overheidscamera's			666
Totaal	266	330	5821

Stadsbelang Utrecht ging bij het opstellen van voorgaande vragen uit van de betrouwbare transparante cijfers van de gemeente, welke in augustus 2024 nog zijn geactualiseerd. Wij zouden hierbij toch mogen verwachten dat de politie en de gemeente nauw samenwerken en nauw contact hebben bij de uitvoering van het cameratoezicht. Dat zij ten gevolge hiervan gebruik maken van dezelfde informatie.

1. Graag ontvangen wij transparante geactualiseerde cijfers bij de beantwoording van voorgaande vragen. Daarnaast correctie binnen ons cameraregister alsook verwerking in de geodatakaart.

Stadsbelang Utrecht heeft in motie M435 Integraal veiligheidsbeleid wordt gediend met inzicht op cameradekkendheid gevraagd om een beter inzicht in de cameradekkendheid van Utrechtse camera's in Utrecht. Daarnaast ook duidelijkheid te krijgen op welke wijze de inzet van 'niet' gemeentelijke camera's kan bijdragen aan het voorkomen of opsporen van criminaliteit.

De NS is een voorbeeld van een groot bedrijf met veel passagiersstromen en een samenwerking met de spoorwegpolitie. Ook de NS heeft veel camera's geplaatst op de stations die kunnen worden ingezet ter verkrijging van informatie over personen of persoonsgegevens.

2. Heeft het college zicht op het aantal camera's op NS-stations in Utrecht en kan zij aangeven of deze camera's onder de AVG vallen? Zo nee, wil het college dan in contact treden met de NS om een beter zicht te krijgen op het aantal camera's en de locaties van plaatsing van deze camera's die vallen onder de AVG? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kunnen deze camera's dan vervolgens worden opgenomen worden in het Utrechtse cameraregister?
3. Zijn er nog andere grote bedrijven met geïnstalleerde vaste camera's in Utrecht? Heeft het college daar zicht op en kan zij aangeven of deze camera's onder de AVG vallen? Zo nee, wil het college dan in contact treden met deze bedrijven om een beter zicht te krijgen op het aantal camera's en de locaties van plaatsing van deze camera's die vallen onder de AVG? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kunnen deze camera's dan vervolgens worden opgenomen worden in het Utrechtse cameraregister?

Verisure en Securitas zijn voorbeelden van bedrijven die gebieds- en objectbeveiliging aanbieden met meldkamer. Gebieds- en objectbeveiliging gaat vaak gepaard met de inzet van camera's en de opname van beelden.

- Heeft het college zicht op de aanbieders van objectbeveiliging, de beveiligde objecten, de camera's en of deze camera's onder de AVG vallen? Zo nee, wil het college dan in contact treden met deze bedrijven om een beter zicht te krijgen op het aantal camera's en de locaties van plaatsing van deze camera's die vallen onder de AVG? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kunnen deze camera's dan vervolgens worden opgenomen worden in het Utrechtse cameraregister?

Bij grotendeels elke hedendaagse geldautomaatcamera staat een camera die valt onder de AVG.

- Kan het college deze camera's opnemen in Utrechtse cameraregister? Zo nee waarom niet?

De aanbieders van hedendaagse deurbelcamera's bieden deze samen met opnamefaciliteit. De beelden van deze camera's zijn tegenwoordig zo goed, dat ze ook bewerkt kunnen worden ter verkrijging van persoonsgegevens. Daarnaast zijn veel van deze camera's voorzien van WIFI, locatiegegevens zijn bekend.

- Heeft het college zicht op de aanbieders van dergelijke deurbellen?
- Kan het college in contact treden met deze bedrijven om een beter zicht te krijgen op het aantal camera's in Utrecht en de locaties hiervan? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kunnen deze camera's dan opgenomen worden in het Utrechtse cameraregister?

Als het college de voorgaande 6 vragen afwijzend gaat beantwoorden stelt Stadsbelang Utrecht het Utrechts cameraregister te schrappen. Dan heeft het schetsen van een beleidskader, of het werken vanuit een beleidskader cameratoezicht, als onderdeel van veiligheidsbeleid geen enkele waarde.

- Graag een reactie van het college.

Namens SBU

Cees Bos